

Yo‘el kitobi va Laodikiya Yettinchi kun adventistlari jamoati — O‘ttiz yettinchi son

Jeff Pippenger

2026-01-29

O‘ttiz yettinchi raqam

Uilyam Millerning tushida, boshidagi “g‘ala-g‘ovur”, ya’ni odamlar javohirlarga tegina boshlagan payt, bundan avval Millerning javohirlarni yig‘ib, “kelinglar va ko‘ringlar”, deb chaqirishi bilan boshlangan edi. Masih, chang supuruvchi odam sifatida, supurgidan foydalanib axlatni tashqariga supuradi, javohirlarni ancha kattaroq sandiqqa yig‘adi, so‘ng esa U Millerga: “keling va ko‘ring”, deydi. Masih O‘zining supurgi-ishini boshlaganida, xona bo‘sh edi, chunki Miller shunday deb yozgan: “Bir eshik ochildi va bir odam xonaga kirdi, shunda odamlarning hammasi u yerdan chiqib ketdi; va u, qo‘lida chang supurgisi bilan, derazalarni ochdi va xonadagi chang hamda axlatni supurib tashlashni boshladi.”

Chang cho‘tka tutgan odam xonaga barcha odamlar uni tark etganidan keyin kiradi. 2023-yilda chang cho‘tka tutgan odam bo‘m-bo‘sh xonaga kirdi, chunki yuz qirq to‘rt mingning harakati chilparchin bo‘lib, sochilib ketgan edi. Xabaqquqning 2012-yildagi Jadvallari bilan ifodalangan haqiqatlar axlat ostiga ko‘milib qolgan edi, va xona bo‘m-bo‘sh edi. Chang cho‘tka tutgan odam — Yahyo Cho‘mdiruvchidan keyin kelgan O‘shadir; Yahyo U haqida qo‘lida kurak borligini va U o‘sha kurak bilan O‘z xirmonini batamom tozalashini aytgan edi.

Men sizlarni tavba uchun suv bilan cho‘mdiryapman; ammo mendan keyin kelayotgan Zot mendan qudratlidir; Uning poyabzalini ko‘tarishga ham men munosib emasman; U sizlarni Muqaddas Ruh va olov bilan cho‘mdiradi. Uning sovradigan kuragi O‘z qo‘lidadir, va U O‘z xirmonini batamom tozalab, bug‘doyini omborga yig‘adi; ammo somonni o‘chmas olovda kuydirib yuboradi. So‘ng Iso Jaliladan Iordanga, Yahyoning oldiga, undan cho‘mdirilish uchun keldi. Matto 3:11–13.

Jalila burilish nuqtasining ramzidir, va Iso suvga cho‘mdirilib suvga cho‘mish uchun kelgan Iordandagi nuqta Bayt-Abara deb nomlanadi; bu “kechuv” degan ma’noni anglatadi va qadimgi Isroil Va’da Qilingan Yurtga o‘tgan joyni belgilaydi. Iso suvga cho‘mdirilganida, U shundan so‘ng Iso Masih bo‘ldi. Jalila, Iordan, Bayt-Abara va Isoning Masihga aylanishi — bularning barchasi davrning almashinishini ta’kidlaydi; eshik, ayniqsa ochiladigan va yopiladigan eshikning kaliti berilgan filadelfiyaliklar uchun, aynan shuni ifodalaydi.

Filadelfiyadagi jamoatning farishtasiga yozgin: Muqaddas bo‘lgan, Haqiqiy bo‘lgan, Dovudning kalitiga ega bo‘lgan, ochadigan va hech kim yopmaydigan, yopadigan va hech kim ochmaydigan Zot shunday deydi: Ishlaringni bilaman; mana, sening oldingga ochiq eshik qo‘ydim, va uni hech kim yopa olmaydi; chunki sening quvvating oz bo‘lsa-da, so‘zimni saqlading va nomimni inkor etmadig. Vahiy 3:7, 8.

Masih “eshik”ni “ochib”, “xonaga kirdi” deganda, bu xona “Uning xonasi” edi, chunki U “O‘z xirmonxonasini” butunlay tozalaydi. Agar bu Uning xirmonxonasi bo‘lsa, demak u Uning xonasidir.

“Kapernaumda Iso O‘zining u yoqdan-bu yoqqa qilgan safarlari oralig‘ida istiqomat qilar edi, va u joy «Uning o‘z shahri» sifatida tanila boshladi. U Jalila dengizi qirg‘og‘ida, va go‘zal Gennesaret tekisligining chegaralari yaqinida, agar bevosita uning o‘zida bo‘lmasa ham, joylashgan edi.” The Desire of Ages, 252.

U O‘z xonasiga O‘z bug‘doyini yig‘ish hamda begona o‘tlarni yig‘ib yoqish uchun kiradi. Jalila, Iordan, Baytabara, suvga cho‘mish, Yuhannodan Isoga o‘tish orqali ifodalangan dispansatsiyaning o‘zgarishi Laodikiya jangari jamoatidan Filadelfiya zafarli jamoatiga o‘tish bilan muvofiqlashadi. U 2023-yilning iyulida O‘z xonasiga kirdi. Miller 2020-yil 18-iyulning shovqin-suroni ichida ko‘zlarini yumgan edi, va u ko‘zlarini ochganida, xona odamlardan bo‘sh edi; haqiqat xato ostiga ko‘milgan edi, so‘ng tuproq cho‘tka tutgan odam derazalarni ochib, chiqindilarni tashqariga supurib chiqarishni boshladi.

“Uning g‘allani sovradigan kuragi O‘z qo‘lidadir, va U O‘z xirmonini batamom tozalab, bug‘doyini omborga yig‘adi.’ Matto 3:12. Bu tozalanish davrlaridan biri edi. Haqiqat so‘zlari orqali somon bug‘doydan ajratilayotgan edi. Tanbehni qabul qilish uchun haddan tashqari manman va o‘zini-o‘zi solih deb bilgani, kamtarlik hayotini qabul qilish uchun esa dunyoni ortiqcha sevgani sababli, ko‘plar Isodan yuz o‘girdilar. Hozir ham ko‘plar xuddi shunday qilmoqdalar. Bugun qalblar Kafarnahumdagi sinagogada bo‘lgan o‘sha shogirdlar singari sinovdan o‘tkazilmoqda. Haqiqat yurakka yetib borganda, ular o‘z hayotlari Xudoning irodasiga muvofiq emasligini ko‘radilar. Ular o‘zlarida butunlay o‘zgarish zarurligini ko‘radilar; ammo ular o‘zidan kechishni talab qiladigan bu ishni zimmalariga olishga tayyor emaslar. Shu bois, gunohlari fosh etilganda g‘azablanadilar. Ular xafa bo‘lib ketadilar, xuddi shogirdlar Isodan norozi bo‘lib: ‘Bu qattiq so‘z ekan; buni kim eshita oladi?’ deb Uni tark etganlaridek.” The Desire of Ages, 392.

2023 yilning 2024 yilning birinchi kuniga tutashuvchi so‘nggi kunida Yahudo qabilasining Arsloni O‘zi haqidagi vahiyni bosqichma-bosqich muhrdan ochishni boshladi. Doniyor o‘n ikkinchi bobdagi muhrdan ochilishning uch bosqichli sinov jarayoniga muvofiq, shunda “poklanadilar, oq qilinadilar va sinaladilar” deb ifodalangan uchta sinov bo‘lishi kerak edi.

U shunday dedi: “Yo‘lingdan qolma, ey Doniyor; chunki bu so‘zlar oxirzamon vaqtigacha yopiq va muhrlangan turadi. Ko‘plar poklanadi, oqaradi va sinaladi; ammo fosiqlar fosiqlik qiladilar; fosiqlarning hech biri anglamaydi; lekin donolar anglaydilar.” Doniyor 12:9, 10.

Birinchi farishta poklanishni ifodalaydi, chunki hukm ostiga tushgan gunohkor hovlida qurbonlik ustiga o‘z gunohlarini qo‘yadi va o‘sha yerda qon orqali oqlanadi.

So‘ngra qon muqaddas joyga olib kiriladi; u yerda muqaddaslikning poklanish jarayoni hovlidan keltirilgan qonning yuvishi orqali oppoq qilingan holda tasvirlanadi. U yerda solihlik qon va o‘z guvohliklarining kalomi bilan g‘olib chiqqanlarda namoyon bo‘ladi.

Shundan so‘ng ular sinovdan o‘tkaziladi, va oxirgi kunlarda Bobilning boshqa barcha donishmandlaridan o‘n karra afzal ekani ayon bo‘ladi. Uchinchi sinov — ular Eng Muqaddas Joyda ulug‘lanib, o‘zini donishmand deb biluvchi boshqa toifadagilardan ajratib ko‘rsatiladigan holatdir. O‘sha uchinchi sinov yakshanba qonunidir, birinchi sinov esa poydevorlarga qaytishga chorlovchi birinchi farishtaning da‘vatidir, chunki keyingi bosqichda ma’bad tiklanadi. O‘sha keyingi bosqich — ikkinchi farishtaning ajratish xabaridir; undan keyin esa uchinchi farishtaning lakmus sinovi keladi.

2023-yilda birinchi farishta, xuddi 1840-yil 11-avgustda bo‘lgani kabi, ikkinchi voyga oid Islom xabari bilan pastga tushib keldi. U 9/11 da bo‘lgani kabi, uchinchi voyga oid Islom xabari va qadimgi yo‘llarga qaytish da‘vati bilan pastga tushib keldi. 1840-yil 11-avgustda ikkinchi voy haqidagi xabar bajo keltirilgach, Milleriyalar tarixining poydevorlari o‘rnatildi. So‘ngra Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi farishta pastga tushdi; bu esa Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishtaning tushishini va uchinchi voyning kelishini timsollashtirdi.

Yoshiyo Litch — 1840-yil 11-avgustda asoslari qo‘yilgan hodisa bilan bog‘liq tarixiy shaxsdir. “Yoshiyo” nomi “Xudoning poydevori” degan ma’noni anglatadi, va muqaddas tarixdagi shoh Yoshiyo Yoshiyoning islohotini ifodalaydi; bu islohot muqaddasxona ichida vayronalar orasida ko‘milib yotgan Musoning la‘natining topilishini o‘z ichiga olgan edi, xuddi Millerning javohirlari xonada ko‘milib yotganidek.

Shoh Yo‘shiy Megiddoda vafot etdi; bu — Vahiy kitobining o‘n oltinchi bobidagi Armageddondir. Yo‘shiyoning islohoti, Yeribom Baytil va Donda ikki qurbongohni o‘rnatganida itoatsiz payg‘ambar tomonidan bayon qilingan bashoratning bajo bo‘lishi edi. O‘sha itoatsiz payg‘ambar eshak bilan sher orasida halok bo‘ldi. Shoh Yo‘shiyoning nomi oldindan aytilgan edi va uning islohoti ham o‘sha bashoratning bir qismi bo‘lib, unda kelajakdagi shoh Yo‘shiy aynan itoatsiz payg‘ambar yovuz shoh Yeribomga qarshi chiqqan qurbongohni vayron qilishi ham kiritilgan edi.

Yo‘siyo “Xudoning poydevori” degan ma’noni anglatadi, va shoh Yo‘siyo o‘z hukmronligidan qariyb 340 yil oldin berilgan bashoratni amalga oshirdi. U uyg‘onish va islohotga boshchilik qildi, bu esa oxir-oqibat Yahudodan kelgan payg‘ambar shoh Yerobomga qarshi chiqqan qurbongohga yetib bordi. U yerga yetgach, Yo‘siyo qurbongohni parchalab tashladi, xuddi bashoratda aytilganidek. Yerobomning o‘sha ikki qurbongohi atayin Quddusdagi ma’badning soxta nusxalari edi; hatto Yerobom soxta bayram kunlarini ham joriy qilgan darajada shunday edi. Bu bilan u shunchaki Horunning oltin buzoq bilan qilgan ishini takrorlagan edi. Horunning isyoni qadimgi Isroilning muqaddas tarixining poydevorida yotardi. Bu voqea Muso Qonunni olayotgan paytda yuz bergan edi, holbuki Qonun Xudoning boshqaruvining poydevoridir.

Horunning isyoni poydevoriy isyon edi va bu isyon Yeribom o‘nta shimoliy qabilani Isroil sifatida asoslaganida takrorlandi. Muso Horunni koyidi, va Muso — Masih bo‘lgan Omegaga nisbatan alfa, ya’ni poydevordir. Horun va Muso poydevoriy isyondagi ikki toifani ifodalaydi, uchinchi toifa esa Muso tomonida turgan qahramonlar — levilardir. Shoh Yeribom va Yahudodan bo‘lgan payg‘ambar shimoliy saltanatning poydevoriy isyonidagi ikki toifadir, va yana bir bor levilar

qahramonlardir.

Yeroboamning asosiy isyonida Yahudodan kelgan payg'ambar uni koyidi va "Xudoning poydevori" deb ataladigan podsho — Yo'shiyo — haqida bashorat qildi. Bashorat qilingan islohotning amalga oshishi shuni o'z ichiga oladiki, Yo'shiyo o'z uyg'onishi va islohotini boshlaganida, Musoning la'nati kashf etildi, va Musoning muqaddas so'zlarining o'qilishi allaqachon boshlangan uyg'onish va islohotga quvvat bag'ishladi. Yo'shiyo, ravshanki, bashoratiy timsol bo'lib, Musoning yozuvlaridan bir bashorat kashf etilganda quvvat oladigan bir uyg'onish va islohotni ifodalaydi.

Shoh Yarovom haqidagi voqeadagi asosiy isyon Isroil shohi tomonidan, shuningdek Yarovomning asosiy isyoniga qarshi ilohiy hukm bayoni hamda Yahudoga qaytayotganda qaysi yo'ldan saqlanish kerakligini ko'rsatuvchi ko'rsatmalar bilan yuborilgan Yahudolik payg'ambar tomonidan ham ifodalanadi. Yahudolik payg'ambar Yarovomning qolish haqidagi iltimosini rad etadi, biroq shundan keyin Baytildagi yolg'onchi payg'ambarning taklifini qabul qilib, o'z taqdirini muhrlaydi. Itoatsiz payg'ambar eshak bilan sher orasida halok bo'ladi, so'ng esa yolg'onchi payg'ambarning qabriga dafn qilinadi.

1840-yil 11-avgustda ikkinchi voy haqidagi bashorat amalga oshdi va Adventizmning poydevori qo'yildi. Josiah Litch bu bashoratni 1838-yilda taqdim etdi, so'ngra 1840-yil 11-avgustdan o'n kun oldin o'z hisob-kitoblarini nozik darajada aniqlashtirib, 1840-yil 11-avgustni Usmonli hukmronligi ikkinchi voy — Islom haqidagi bashoratning amalga oshishi sifatida barham topadigan kun deb oldindan aytdi.

Shoh Yo'shiyo so'nggi uyg'onish va islohotning timsolidir, chunki har bir payg'ambar avvalgi kunlardan ko'ra oxirgi kunlar haqida yanada bevositaroq so'zlaydi. Shoh Yo'shiyo so'nggi uyg'onish va islohotning timsolidir, va o'sha islohot Muqaddas Kitobda bir bashorat orqali bayon qilingan. Yoel kitobi bir yuz qirq to'rt ming bo'ladiganlar orasida yuz beradigan so'nggi uyg'onish va islohotni aniqlab beradi. Yo'shiyoning uyg'onishi ikki bosqichli edi: u boshlandi, so'ngra ishga yangi sur'at qo'shgan bir bashorat muhrdan ochildi. Bu ikki bosqich Yoel kitobida bayon qilingan ilk va oxirgi yomg'irdir; ular Havoriylar kitobida amalga oshdi, so'ngra yana Millerchilar tarixida ham amalga oshdi.

Horun, shoh Yarovom va Yahudodan chiqqan payg'ambar bilan bog'liq asosiy isyonlardan boshlab, shoh Yo'shiyogacha, so'ng esa Yo'shiyo Litchgacha bo'lgan davrda u asosiy sinovga oid guvohliklar silsilasini aniqlaydi. Asosiy sinov — bu birinchi sinov bo'lib, undan keyin tepalik toshi qo'yilganda ma'bad sinovi keladi. Shundan so'ng uchinchi sinov — lakmus sinovi yetib keladi.

Oltin buzoqdan tortib Baytil va Dondagi Yeribom qurbongohlarigacha, shoh Yo'shiyodan Josiah Litchgacha bo'lgan yo'lda 9/11 ning poydevoriy sinoviga olib boradigan payg'ambarlik qadamlarining bir qatori ifodalanadi. 9/11 da Nyu-Yorkning ulkan binolari qulaganida, uchinchi voy haqidagi bir bashorat eski poydevoriy yo'llarga qaytishga da'vat etuvchi sinovni ko'rsatib berdi, chunki 1840-yil 11-avgust bilan 9/11 o'rtasidagi parallellikni ko'rishni tanlagan har qanday Laodikiya Ettinchi kun adventchisi ko'ra olardi. Al-Qoidaning 9/11 dagi ishtiroki, odatda rost bo'ladigan fitna nazariyalari avj olgan bugungi kunlarda ko'pincha shubha ostiga olinadi, biroq

Al-Qoida “poydevor” degan ma’noni anglatadi, va ular oxirzamon vaqtdan bir yil oldin, ya’ni 1989-yilda tashkilot sifatida boshlangan, aslida esa 1988-yil 11-avgustda.

Agar poydevorlarning bashoriy ramziyligiga oid ushbu tafsilotlar payqalmagan bo’lsa, ko’p narsa yo’qotiladi. 9/11 da poydevorlar birinchi bosqichda qo’yildi. Ikkinchi bosqichda, tepa toshi o’rnatilganda, ma’bad tamomlanadi. Uchinchi bosqich — bu yakshanba qonunining yopiq eshigidir. 9/11 dan yakshanba qonunigacha bo’lgan davrda xabar asosan Laodikiyadagi Yettinchi kun Adventistlariga qaratilgandir, chunki hukm Xudoning uyidan boshlanadi va u Xudoning uyi uchun yakshanba qonunida nihoyasiga yetadi. O’sha yerda va o’sha paytda Laodikiyadagi Yettinchi kun Adventizmi chetlab o’tiladi; xuddi Milleritlar tarixida protestantlar, Masih tarixida yahudiylar, va Musoning tarixida qirq yildan ortiq vaqt mobaynida o’lganlar chetlab o’tilganidek.

9/11 ning uchinchi voyisi 1840-yil 11-avgustdagi ikkinchi voy orqali timsollangan edi, va shu darajada har ikkala yo’l belgisi ham Bibliya bashoratidagi Islomning birinchi timsoli bo’lgan eshak bilan ifodalanadi. Yakshanba qonuni maxluqning tamg’asidir, va o’sha maxluq ko’pincha Yahudo qabilasining Arsloniga qalbakilashtirib taqlid qilgan holda arslon sifatida ifodalanadi. Yakshanba qonuni arslondir, va Yahudodan chiqqan itoatsiz payg’ambar eshak bilan arslon o’rtasida o’ldi hamda Baytildagi yolg’onchi payg’ambar bilan bir qabrga dafn qilindi. U 9/11 dan Yakshanba qonunigacha bo’lgan bashoratli davr ichida o’ldi; bu esa eshakdan arslongacha bo’lgan bashoratli davrdir. O’sha sinov davri Baytildagi yolg’onchi payg’ambarning qabridir; u Yahudodan chiqqan itoatsiz payg’ambarni aynan o’z qabriga dafn qildirgan edi.

Quddus va ma’bad joylashgan Yahudo shohligining soxtasi sifatida tasvirlangan Yarovo’mning shohligi, endi Xudoning xalqi bo’lmay qolgan Milleritlar tarixidagi protestantlarni ifodalagan. Ular 1840-yil 11-avgust bilan 1844-yil 22-oktabrdagi yopiq eshik oralig’ida o’z ahdga oid maqomini yo’qotdilar. O’sha tarix 11-sentabrdan yakshanba qonunigacha bo’lgan davrga muvofiq keladi, va shu sababli Yahudodan bo’lgan itoatsiz payg’ambar, Baytildan bo’lgan yolg’onchi payg’ambar bilan ifodalangan murtad protestantlar kabi, ayni bir qabrga dafn etiladi.

Umuman olganda, shoh Yo’shiyo yaxshi shoh edi, biroq u haqiqatan ham Megiddoda halok bo’ldi; bu Armageddonga oid ravshan va bevosita tatbiqdur. U Nexo bergan ogohlantiruvchi xabarni rad etib, yo’ldan ozdi. Misr shohi, demakki janub shohi bo’lgan Nexo Bobilga, ya’ni shimol shohiga qarshi jang qilish uchun yo’lga chiqqan edi. Yo’shiyo Armageddonda halok bo’ladigan yahudiyaliklarni ifodalaydi, chunki ular Doniyor 11:40–45 dagi janub shohi bilan shimol shohining jangi haqidagi ogohlantiruvchi xabarni rad etdilar. O’sha xabar 9/11 da poydevorga aylandi.

Birinchi sinov — birinchi farishtaning asoslarga qaytishga da’vatidir.

Ikkinchi sinov — ma’baddan ajralib chiqish va uni tamomlashga qaratilgan ikkinchi farishtaning da’vatidir.

Uchinchi sinov — muhr yoki tamg’aning uchinchi farishtaga oid lakmus sinovidir.

Birinchi sinov poydevorlar ustidagi sinovdir, va 2024-yilda Shabbat zoom uchrashuvlari bilan bog’liq bo’lganlarning taxminan yarmi 1843-yilgi jadvalda ifodalangan yagona ta’limotiy dalil sababli chiqib ketdi. O’sha dalil oxirgi kunlarda Xudoning xalqining vahiyini belgilab beradigan

ramz ustida edi. Millerchilar bahsida protestantlar Antiox Epifanni yoki Islomni o‘zini ulug‘laydigan va qulaydigan hokimiyat deb da‘vo qildilar, shu orqali Doniyor 11-bobining o‘n to‘rtinchi oyatidagi vahiy o‘rnatiladi.

Va o‘sha zamonlarda janub shohiga qarshi ko‘plar bosh ko‘taradilar; xalqing orasidagi zo‘ravonlar ham vahiy-larni tasdiqlash uchun o‘zlarini yuksaltiradilar; ammo ular yiqiladilar. Doniyor 11:14.

Islom yoki Antiox Epifan sening xalqingning talonchilari edimi, yoxud Miller aniqlaganidek, Rim edimi? Miller butparastlik va papachilikning vayron qiluvchi kuchlari o‘zlarini yuksaltirgan, yiqilgan va Xudoning xalqining talonchilari bo‘lgan ayni o‘sha kuch ekanini anglagan edi. Bu dalil “Xudoning qo‘li tomonidan yo‘naltirilgan va o‘zgartirilmasligi kerak bo‘lgan” jadvalda ifodalangan bo‘lib, Habakkukning har ikkala lavhasidan birortasida ham bashoratli Kalomda bevosita ishorasi bo‘lmagan hodisani aniqlab ko‘rsatadigan yagona tasvirdir. Jadvaldagi bu ishora o‘sha asosiy dalilni Xudoning bashoratli Kalomining ajratuvchi qudratining ramzi sifatida ta’kidlash uchun berilgan edi.

2024-yilda zoom guruhining taxminan yarmi, aynan Rim emas, balki Qo‘shma Shtatlar vahiy/ko‘rishni o‘rnatadi, degan noto‘g‘ri tushuncha sababli guruhni tark etdi; holbuki, Milleritlar buni juda asosli tarzda himoya qilgan edilar.

2023 yilda boshlangan poklanish, Masih O‘zining yelpig‘ichi bilan xonaga kirganida boshlandi, va yelpig‘ich — Uning haqiqat so‘zlaridir. U O‘z xonasiga kirganida, u odamlardan bo‘sh edi, shuning uchun U sahroda bir ovozni ko‘tardi, toki Rabbiyning yo‘lini hozirlasin. Bu ovoz Ahd Elchisi to‘satdan O‘z ma‘badiga — bir yuz qirq to‘rt mingdan iborat bo‘lgan ma‘badiga — kelishi uchun yo‘lni hozirlashi kerak edi.

So‘ng 2024-yilda birinchi sinov — poydevorlar sinovi, ya’ni ko‘rinishni kim o‘rnatishini sinash keldi; aynan o‘sha ko‘rinish qoldiqni muhrlaydi. Qoldiqni muhrlaydigan ichki ko‘rinish o‘ninchi bobdagi Masihning ko‘rinishidir, tashqi ko‘rinish esa dajjol tomonidan o‘rnatiladigan ko‘rinishdir, va dajjol — Rimdir. Ichki ko‘rinish — Masihning ko‘rinishi, tashqi ko‘rinish esa — dajjolning ko‘rinishi. Muhrlanish — haqiqatda, ham ruhiy, ham aqliy jihatdan sobit bo‘lib qolishdir; o‘ninchi bobdagi ichki ko‘rinish ruhiydir, o‘n birinchi bobdagi tashqi ko‘rinish esa aqliydir. Har ikkala ko‘rinishni anglash va ularga mos tajribaga ega bo‘lish, Doniyor kitobining o‘ninchi bobi birinchi oyatida Doniyor timsolida ko‘rsatilganidek, muhrlanadigan har bir kishi uchun zarur mezondir.

Fors shohi Kirning uchinchi yilida — ismi Beltashassar deb atalgan Doniyorga — bir narsa vahiy qilindi; va u narsa haq edi, ammo belgilangan muddat uzoq edi; u esa o‘sha narsani tushundi va vahiydan idrok hosil qildi. Doniyor 10:1.

Poydevorlarning alfa sinovi Doniyor o‘n birinchi bobning o‘n to‘rtinchi oyati ustida bo‘lgan edi va u milleriylarning ayni shu poydevoriy sinoviga parallellik qilgan edi; va o‘sha sinov Habakkukning qo‘riqchisiga yozib, ravshan qilib qo‘yish amri berilgan jadvalda ifodalangan Milleriylar tarixidagi yagona bahs edi. 2024-yilning poydevoriy sinovi birinchi farishtaning tushishi edi; bu 1840-yil 11-avgust, 1888 va 11-sentabr bilan ifodalangan.

O'sha farishta shuningdek Mixail sifatida ham tushgan edi, chunki Musoni tiriltirgan aynan Mixaildir; Muso esa Ilyos bilan birga 2023 yilning so'nggi kunida tiriltirildi. Bu tirilish Hizziyolda to'rt shamol haqidagi bashorat orqali amalga oshirilgan holda tasvirlanadi; Opa Uayt esa buni g'azablangan, tiyib turilgan ot deb ataydi, bu esa 1840 yil 11 avgust va 9/11 Islomidir. Alfa sinovi tashqi ko'rishning poydevoriy sinovi edi. Omega sinovi esa ichki yakunlovchi ko'rish bo'ladi.

Nega alpha va omega ortidan uchinchi sinov kelishi kerak? Men aynan mana shu masalani ko'rsatmoqdaman. 2024-yildagi alpha tashqi sinov ko'rinishi — uch sinovning birinchisidir. Tamal bo'lgan o'sha sinovdan capstone omega sinovida ishtirok etish uchun o'tish lozim. Bu ikki sinov, payg'ambarlik tabiatiga ko'ra, uchinchi sinovdan farqlidir. Uchinchi sinov esa lakmus sinovi bo'lib, nomzod avvalgi ikki bosqichdan haqiqatan ham o'tgan-o'tmaganini namoyon qiladi.

Birinchi sinov poydevordir, ikkinchi sinov esa tugallangan ma'baddir. Ma'badning poydevori Bobil'dan chiqish haqidagi birinchi farmon tarixida qo'yildi. Ikkinchi farmon tarixida ma'bad tugallandi. Uchinchi farmon esa boshqacha edi, chunki o'sha farmonda Yahudoning milliy suvereniteti tiklanib, ularga fuqaroviy va diniy jinoyatlar bo'yicha ta'qib yuritish vakolati berildi. Hukm uchinchi farmonda tiklanadi. 2024-yilda poydevoriy alfa sinovi tuproq cho'tka odamning deyarli bo'sh xonasida bo'lganlarni ajratdi.

Omega sinovi — bu ma'badning yakunlanishidir; bu holat tepa toshining o'rnatilishi bilan ifodalanadi. Ma'badning tamom bo'lishi — bu begona o'tlar olib tashlanganda barpo etiladigan zafar topgan jamoatdir. Millerning tushida ma'badning tamom bo'lishi, qimmatbaho toshlar kattaroq sandiqqa “ularni ichiga tashlagan odamning hech qanday ko'rinadigan sa'y-harakatlarisiz” qayta tashlangan paytda sodir bo'lgan edi. Miller qimmatbaho toshlarni kattaroq sandiqqa tashlayotgan kir cho'tkali odamni aniqlagach, u o'z guvohligini quyidagi so'zlar bilan yakunlaydi: “Men quvonchdan qichqirib yubordim, va shu qichqiriq meni uyg'otdi.”

Millerning uyg'otuvchi baland hayqirig'i “quvonch” orqali quvvatlanganiga e'tibor bering. Quvonch — Yoilda “yangi sharob”ga ega bo'lganlarning timsolidir, “uyat” esa yangi sharobdan mahrum qilingan sharob ichuvchi o'sha boshqalar ustidadir. Millerni uyg'otadigan Yarim Tun Hayqirig'i, kir cho'tka ushlagan odam javohirlarni kattaroq qutiga tashlaganidan keyin keladi. Kattaroq quti axlatdan ajratib olinib qutiga tashlangan javohirlarga to'ladi; bu quti ham bir yuz qirq to'rt ming kishining ma'badi, ham Yarim Tun Hayqirig'i xabaridir. Ma'bad ikkinchi farmonda, yoki ikkinchi farishtada, yoki ikkinchi va omega sinovida tamomlanadi. Millerning tushida omega sinovi osmon derazalari ochilganda ifodalanadi.

Va men go'yo ulkan bir olomonning ovozidek, ko'p suvlarning ovozidek va qudratli momaqaldirloqlarning ovozidek bir ovozni eshitdim; ular shunday der edilar: “Halleluya! Chunki Qodir Rabbimiz Xudo hukmronlik qilmoqda. Shod bo'laylik va quvonaylik hamda Unga izzat-sharaf beraylik; chunki Qo'zining nikohi keldi, va Uning xotini o'zini tayyorlab qo'ydi. Va unga pok va oq nafis zig'ir matoga burkanish ato etildi; chunki nafis zig'ir mato azizlarning solihligidir”. Va u menga dedi: “Yozgin: Qo'zining nikoh ziyofatiga chorlanganlar baxtlidir”. Va u menga dedi: “Bular Xudoning haqiqiy kalomlaridir”. Vahiy 19:6–9.

1844-yil 22-oktyabrda “Masihning to‘rtta kelishi” bajo bo‘ldi, va o‘sha to‘rtta kelishning har biri yaqin orada keladigan Yakshanba qonuni paytida yanada mukammalroq tarzda bajo bo‘ladi. U Malaki uchinchi bobdagi leviylarning poklanishi va tozalanishining bajo bo‘lishi sifatida Ahdning Elchisi bo‘lib keldi. U Doniyor 7:13 ning bajo bo‘lishi sifatida shohlikni qabul qilish uchun keldi. U Doniyor 8:14 ning bajo bo‘lishi sifatida muqaddas joyni poklash uchun keldi va U, shuningdek, nikohga ham keldi. Nikoh kelin o‘zini tayyorlaganida sodir bo‘ladi.

“Hosil pishib yetilgach, u darhol o‘roqni soladi, chunki o‘rim-yig‘im vaqti kelgan bo‘ladi.’
Masih O‘z jamoatida O‘zining zohir bo‘lishini zo‘r sog‘inch bilan kutmoqda. Masihning fe‘l-atvori Uning xalqida mukammal ravishda aks ettirilgach, shunda U ularni O‘ziniki sifatida talab qilib olish uchun keladi.” Christ’s Object Lessons, 69.

Vahiyning ta’limotiga ko‘ra, “dunyo faqatgina yakshanba qonuni inqirozi paytida Xudoning muhri tushirilgan erkaklar va ayollarni ko‘rish” orqali ogohlantirilishi mumkin.

“Muqaddas Ruhning ishi dunyoni gunoh, solihlik va hukm haqida ishontirishdir. Dunyo faqat haqiqatga ishonuvchilarning haqiqat orqali muqaddas qilinganini, yuksak va muqaddas tamoyillar asosida amal qilayotganini, Xudoning amrlarini tutuvchilar bilan ularni oyoq osti qiluvchilar o‘rtasidagi ajratish chizig‘ini yuksak, oliy ma’noda namoyon etayotganini ko‘rish orqali ogohlantirilishi mumkin. Ruhning muqaddas qilishi Xudoning muhriga ega bo‘lganlar bilan soxta dam olish kunini tutuvchilar o‘rtasidagi farqni yaqqol ko‘rsatadi. Sinov kelganda, mahluqning belgisi nima ekani aniq ko‘rsatiladi. Bu — yakshanbani tutishdir. Haqiqatni eshitganlaridan keyin ham bu kunni muqaddas deb bilishda davom etadiganlar zamonlar va qonunlarni o‘zgartirishni o‘ylagan gunoh odami imzosini olib yuradilar.” Bible Training School, December 1, 1903.

Kelin o‘zini tayyorlaganida, o‘rim-yig‘im yetib kelgan bo‘ladi. O‘rim-yig‘im, tebratish nazr-bayrog‘i sifatida yuqoriga ko‘tariladigan bug‘doyning birinchi hosili nazrini yig‘ib olish bilan boshlanadi. Avval Vahiy kitobidagi bir yuz qirq to‘rt ming bo‘lgan birinchi hosillar yig‘iladi, so‘ngra esa boshqa poda — ulkan olomon yig‘iladi. Bayroq — Uning qudratli lashkaridir, va Uning qudratli lashkari nafis oq zig‘ir libosga burkangan. Nikoh vaqtida bir yuz qirq to‘rt mingning ma’badi Yakshanba qonuni hukmidan oldin tamom bo‘ladi, va o‘sha ma’bad nafaqat Millerning kattaroq qutichasi, balki bashorat ruhi ham jumlasidan bo‘lgan barcha in’omlarga ega zafarli jamoatdir.

Shunda men unga sajda qilmoq uchun uning oyoqlari oldiga yiqildim. U esa menga dedi:
«Bunday qilma; men sening hamkor qulingman va Iso haqidagi shahodatga ega bo‘lgan birodarlaringdandirman. Xudoga sajda qil; chunki Iso haqidagi shahodat bashorat ruhidir».
Vahiy 19:10.

Bir yuz qirq to‘rt ming kishi — Iso haqidagi shahodatga ega bo‘lganlardir, va Iso haqidagi bu shahodat Muqaddas Kitobda ham, Bashorat Ruhi asarlarida ham “satr ustiga satr” tarzida bayon etilgan. Bir yuz qirq to‘rt minglik Laodikeya harakati bir yuz qirq to‘rt minglik Filadelfiya harakatiga aylanganda, ularning barchasi o‘z shahodatlarini taqdim etishda satr ustiga satr metodologiyasidan foydalanadilar. O‘sha shahodat ilohiy qon bilan insoniy guvohlikning

birikmasidir.

Va ular Qo‘zining qoni bilan va o‘z shahodatlarining kalomi bilan uni yengib chiqdilar; hamda o‘limga qadar o‘z jonlarini sevib qolmadilar. Vahiy 12:11.

Insoniyatning shahodati Ilohiyatning qoni bilan qo‘shilganda, bu Muso va Qo‘zining shahodatidir. Muso insoniyat edi, omega Qo‘zining ilohiyligidagi qonga nisbatan alfa edi. Barcha in‘omlar kelin o‘zini tayyorlagan zahoti tiklanadi, va u oq zig‘irga burkangan qudratli lashkar sifatida Rabbiyning olg‘a borayotgan qo‘shinining bayrog‘i o‘laroq o‘z o‘rnini egallaydi. O‘sha jangovar yurish kelin tayyorlanib, oq libosga kiydirilganida boshlanadi; bu esa osmonning derazalari ochiladigan paytdir, xuddi Millerning tushida bo‘lgani kabi.

Va men ochilgan osmonni ko‘rdim; va mana, oq ot; uning ustida o‘tirgan Zot Sodiq va Haqiqiy deb atalardi, va U solihlik ila hukm qiladi hamda urush qiladi. Uning ko‘zlari olov alangasidek edi, va boshida ko‘p tojlar bor edi; hamda Unga bir ism yozilgan edi — uni hech kim bilmas edi, faqat O‘zi. Va U qonga botirilgan libos kiygan edi; va Uning ismi Xudoning Kalomi deb ataladi. Osmonda bo‘lgan lashkarlar oq otlarda Unga ergashar edilar, ular oq va pok nozik zig‘ir kiyimlarga burkangan edilar. Uning og‘zidan o‘tkir qilich chiqadi, toki u bilan xalqlarni urib yiqitsin; va U ularni temir tayoq bilan boshqaradi; hamda U Qodir Xudoning qahr-g‘azabi va jazavasining sharob siqish joyini bosib ezadi. Va Uning libosida hamda sonida bir ism yozilgan edi: SHOHLARNING SHOHI VA RABBIYLARNING RABBI. Vahiy 19:11–16.

Kir cho‘tkasi tutgan kishi bo‘m-bo‘sh xonaga kirib, derazalarni ochganda, u gavharlarni yig‘ib olib, ularni kattaroq omega qutisiga tashlaydi. James White bu gavharlarni Xudoning xalqi deb tanigan bo‘lardi, ammo William Miller sizga ramzlar bir nechadan ortiq ma’noga ega bo‘lishini aytgan bo‘lardi, va bu gavharlar nafaqat sochilib ketgan poydevor haqiqatlarini, balki ko‘tarib qo‘yilgan toj ustidagi sochilib ketgan gavharlarni ham ifodalaydi; bu toj Masihning ulug‘vorlik shohligini bildiradi.

Va o‘sha kunda Egamiz, ularning Xudosi, ularni O‘z xalqining suruvi kabi qutqaradi; chunki ular Uning yurtida bayroq kabi baland ko‘tarilgan toj toshlari singari bo‘ladilar. Zakariyo 9:16.

Rimning vahiyni o‘rnatgan asosiy alfa sinovidan keyingi omega va ikkinchi sinov — bu yakunlovchi omega sinovidir. U hukmning uchinchi lakmus sinovidan oldin keladigan, ma’bad sinovining tamomlanishidir. Bu sinov sajda qiluvchilarning ikki toifasini bir-biridan poklab-ajratadi; dono va nodonlarni moy asosida, ya’ni xabar asosida ajratadi, yoki Opa-singil Uayt Kapernaumdagi sinagoga haqidagi sharhida ta’kidlaganidek — “haqiqat so‘zlari” asosida.

Yuhanno 6:66 da Kafarnahum — Iso bir vaqtning o‘zida eng ko‘p shogirdlarini yo‘qotgan, va o‘sha shogirdlar hech qachon qaytib kelmagan joydir. Masih davridagi shogirdlikning eng yirik sinovi sifatida Kafarnahum, Masih davridagi shogirdlikning omega sinovining ramzidir; bu esa, o‘z navbatida, 2023 yilda boshlangan uch bosqichli sinov jarayonidagi shogirdlikning omega sinovini timsollaydi. Kafarnahumda bu sinov Osmon Noni orqali ifodalangan edi va u yahudiylarning bashoratni anglay olmasliklari doirasida ularning muvaffaqiyatsizligini ochib berdi; buning sababi esa, Iso tabiiy narsalar haqida gapirganida, bu gaplar ruhiy tatbiqda tushunilishi kerakligini qabul qilishga ularning tayyor emasligi edi.

Bu mavzularni keyingi maqolada davom ettiramiz.

“Masihning sinagogada hayot noni haqida so‘zlagan nutqi Yahudoning tarixida burilish nuqtasi bo‘ldi. U shunday so‘zlarni eshitdi: ‘Agar Inson O‘g‘lining badanini yemasangiz va Uning qonini ichmasangiz, o‘zingizda hayot yo‘qdir.’ Yuhanno 6:53. U Masih dunyoviy yaxshilikdan ko‘ra ruhiy yaxshilikni taklif etayotganini ko‘rdi. U o‘zini uzoqni ko‘ra oladigan deb bildi va Iso hech qanday sharaf topmasligini, shuningdek, O‘z izdoshlariga ham hech qanday yuksak martaba bera olmasligini ko‘rayotgandek o‘yladi. U o‘zini Masih bilan shunchalik yaqin birlashtirmaslikka qaror qildiki, zarur bo‘lsa, Undan chekinib keta olsin. U kuzatib turardi. Va u haqiqatan ham kuzatib turdi.

“O‘sha vaqtdan boshlab u shogirdlarni gangitgan shubhalarni ifoda eta boshladi. ...” The Desire of Ages, 719.

Birinchi sinov

“Isoning xudbin Yahudoga tashlagan nigohi uni shunga ishontirdiki, Ustoz uning munofiqligini teshib o‘tgan va uning tuban, jirkanch fe‘l-atvorini o‘qib bilgan edi. Bu Yahudo ilgari olgan tanbehlardan ko‘ra ancha bevosita tanbeh edi. U bundan g‘azablandi, va shu tariqa uning fikrlarini boshqarish uchun Shayton kirib keladigan eshik ochildi. Tavba qilish o‘rniga, u qasos olishni rejalashtirdi. O‘z gunohini bilish azobidan yaralanib, aybi oshkor bo‘lgani uchun telbalik darajasigacha junbushga kelib, u dasturxondan turdi-da, oliy ruhoniyning saroyiga bordi; u yerda kengash yig‘ilgan edi. U Shaytonning ruhi bilan to‘lib-toshgan edi va aqlidan ayirilgandek harakat qildi. Ustoziga xiyonat qilgani uchun va‘da qilingan mukofot o‘ttiz kumush tanga edi; va malham qutisining bahosidan ancha kam summaga Najotkorni sotdi.

“Ruh va amalda ko‘plar Yahudoga o‘xshaydi. Ularning fe‘l-atvoridagi vabo dog‘i haqida sukut saqlanar ekan, hech qanday oshkora adovat ko‘rinmaydi; ammo ularga tanbeh berilganda, yuraklarini achchiqlik to‘ldiradi.” Youth Instructor, July 12, 1900.

Ikkinchi Sinov

“Fisih bayramidan oldin Yahudo ruhoniylar boshliqlari va kotiblar bilan ikkinchi marta uchrashib, Isoni ularning qo‘liga topshirish haqida bitimni yakunlagan edi.... Endi esa Yahudo Masihning O‘z shogirdlarining oyoqlarini yuvgan bu ishidan ranjidi. U o‘yladiki, agar Iso O‘zini shunchalik past tutishi mumkin bo‘lsa, demak, U Isroilning shohi bo‘la olmaydi. Muvaqqat saltanatda dunyoviy sharaf topish haqidagi barcha umidlar barbod bo‘ldi. Yahudo Masihga ergashishdan hech narsa yutib bo‘lmasligiga amin bo‘ldi. Uni, o‘z o‘yicha, O‘zini shunchalik xor qilganini ko‘rgach, Yahudo Undan tonishga va o‘zini aldanganini tan olishga bo‘lgan niyatida yanada qat‘iylashdi. Uni jin egallab oldi va u o‘z Rabbiysiga xiyonat qilish uchun qilishga rozi bo‘lgan ishni nihoyasiga yetkazishga qaror qildi.” Asrlar Istagi, 645.

So‘nggi Qaror

Uning maqsadi fosh etilganidan hayrat va ganglik ichida Yahudo xonadan chiqib ketish uchun shoshilib o‘rnidan turdi. “Shunda Iso unga dedi: Nima qilayotgan bo‘lsang, tezroq qilgin.... U esa luqmani olgach, darhol tashqariga chiqib ketdi; va tun edi.” Masihdan yuz o‘girib tashqi

zulmat sari ketayotgan xoin uchun chindan ham tun edi.

“Bu qadam tashlanmaguncha, Yahudo tavba qilish imkoniyatidan butunlay o‘tib ketmagan edi. Ammo u o‘z Rabbiyining va hamshogirdlarining huzuridan chiqib ketganida, yakuniy qaror qilingan edi. U chegaraviy chiziqdan o‘tib ketgan edi.

Isoni vasvasaga solingan bu jon bilan muomala qilishida Isoning uzoq sabr-toqati ajoyib edi. Yahudoni qutqarish uchun qilinishi mumkin bo‘lgan hech narsa qilinmay qolmagan edi. U o‘z Rabbini sotishga ikki marta ahd qilganidan keyin ham, Iso unga tavba qilish uchun yana imkon berdi. Xoinning yuragidagi yashirin niyatni fosh etish orqali Masih Yahudoga O‘z ilohiyligining so‘nggi, ishontiruvchi dalilini berdi. Bu soxta shogird uchun tavbaga chorlovchi eng oxirgi da‘vat edi. Masihning ilohiy-insoniy yuragi qilishi mumkin bo‘lgan hech bir murojaat ayab o‘tilmagan edi. Qaysar mag‘rurlik qaytarib yuborgan rahm-shafqat to‘lqinlari bo‘ysundiruvchi muhabbatning yanada kuchli oqimi bo‘lib qaytdi. Ammo gunohi fosh bo‘lganidan hayrat va vahimaga tushgan bo‘lsa-da, Yahudo faqat yanada qat’iyroq bo‘ldi. U muqaddas kechki ovqatdan chiqib, xiyonat ishini oxiriga yetkazish uchun ketdi.

“Yahudoga voy aytarkan, Masih O‘z shogirdlariga nisbatan ham rahm-shafqat niyatini ko‘zlagan edi. Shu tariqa U ularga O‘zining Masih ekanligining eng oliy dalilini berdi. ‘Bu sodir bo‘lishidan oldin sizlarga aytyapman,’ dedi U, ‘toki u amalga oshganda, MEN O‘SHA ekanimga ishoninglar.’ Agar Iso O‘z boshiga kelajak voqealardan go‘yo bexabar holda sukut saqlaganida, shogirdlar o‘z Ustozlari ilohiy oldindan bilishga ega emas edi va qotil olomon qo‘liga tushib, xiyonat tufayli tutib berilganidan hayratda qolgan, deb o‘ylashlari mumkin edi. Bir yil oldin Iso shogirdlarga O‘n ikkini tanlaganini va ulardan biri iblis ekanini aytgan edi. Endi esa Uning Yahudoga aytgan so‘zlari, ya’ni uning xiyonati Ustoziga to‘la ma’lum ekanini ko‘rsatib, Masihning haqiqiy izdoshlarining Uning tahqirlanishi davridagi imonini mustahkamlar edi. Va Yahudo o‘zining dahshatli oxiratiga yetganda, ular Isoning xoin ustidan aytgan voyini eslaydilar.” The Desire of Ages, 653–655.